

Csősz László (1995–2004)

Hogy kerül a Kollégiumba?

Nem volt tolongás a felvételin. Azt hiszem, volt egyfajta negatív reputációja a Kollégiumnak, talán mert sokan, akik nem ismerték, sznob és elitista helynek tartották. Egy kicsit így voltam ezzel én is. A Védnöki Kör tagjainak többsége nem volt ott, csak Monok Istvánnal találkoztam. Ő igen komolyan vette a feladatát, alapos szakmai kérdéseket tett fel, tudni akarta, hogy mennyire megalapozott a pályázatom. Egyáltalán nem voltam biztos abban, hogy támogatni fog. A Kollégiumi Bizottság és a kollégisták előtt azután persze néhány „beépített” kérdést is kaptam, olyanoktól, akik már ismertek. Palásti Gáborra és Karsai Gáborra emlékszem a felvételiztető bizottságból, de nem emlékszem pontosan, hogy akkor kiből is állt a kollbiz. Amikor bekerültem az egyetemre, láttam, hogy van Eötvös Kollégium, de azt nem tudtam, hogy pontosan miben különbözik a többitől. Azután se foglalkoztam vele, mert közös albérletekben laktam, ahol remekül megvoltam. ’95-ben úgy alakult, hogy külön albérletbe mentem, de egy idő múlva jobbnak gondoltam, hogy ismét társas közegben legyek. Néhány bentlakó ismerősöm javasolta, hogy költözzek be, Keresztúrszky Ida volt az egyik. Elgondolkoztam, hogy vajon elég jó vagyok-e én ehhez, és lesz-e ott más is, mint könyvlapok surrogása. (Ida később írt egy cikket az Eötvös Kollégium vizsgálhiedelmeiről a Tiszatájban és én voltam az egyik adatközlője.) Volt egy sajátos holdudvar a Kollégium körül, barátok, barátnők, úgymond tiszteletbeli kollégisták, akiket néha össze is kevertünk a tényleges tagokkal, meg persze ők is gyakran kollégisták lettek előbb-utóbb.

Milyen volt a közösség?

A szinteknek egyedi hangulata volt, mindenki megtalálta a helyét. A doktoranduszok a negyedik emeleten laktak, a „veteránok” pedig jellemzően a földszinten. Ide kerültem én is az utolsó három évre. Seniorok már akkor is voltak. Ha jól emlékszem, ’95-ben Csúri Péter, Szöllőssy Laci és talán Ráfi Dénes is senior volt. Volt egyrészt egy adminisztratív feladatuk, másrészt a rendezvények szervezése. Feladatuknak érezték azt is, legalábbis akkoriban, hogy az újakat felkarolják. Koruknál és mentalitásuknál fogva is tekintélyük volt, komolyan is vették szerepüket. Zajlottak akkoriban közgyűlések, az újoncok bemutatkozásával, szabályzatvitákkal, a Kollégiumi Bizottság tagjainak megválasztásával. A Kollégiumi Bizottság munkájában is részt vettem később, munkánk főleg a kollbiz ülések során ügyesbajos dolgok megvitatásában és a felvételik bonyolításában merült ki. Ennek során helyenként komoly viták alakultak ki, hogy mi számítson jobban a bekerülésnél, a szakmai vagy a közösségi erények.

Mi jellemezte a Kollégium vagy a tagok tanulmányi és tudományos diákköri életét?

Sokat laktam a Kollégiumban, mert három szakom volt, közülük az egyiket mindig halasztottam, valamint a doktori éveket is ott töltöttem. A kiemelkedő ta-

nuhmányi átlagon túl a diákköri és más tudományos tevékenység is elvárás volt, bár ezt nem kérték nagyon komolyan számon. Ebből a szempontból könnyebb helyzetben voltam, mert már az első évben sikerült megnyernem az OTDK-t, ez elég meggyőző érvnek bizonyult a későbbiekben. A Kollégium igyekezett egységes követelményrendszert meghatározni, de ez a karok és szakok különböző feltételei miatt nem volt könnyű. Magam ellen is beszélek, de úgy érzem, hogy egy bölcsésznek például sokkal könnyebb volt jó átlagot elérni és tudományos publikációit gyarapítani.

Milyen volt az elhelyezés?

A kétágyas szobák, a központi elhelyezkedés nagyon vonzó volt. Meg lehetett csinálni, hogy az ember elvonul, ugyanakkor ha akarta, akkor ott volt a közösség. Az egész kollégiumot ismertük, egy kis csapat volt, nem olvadtál bele a tömegbe. Ez a kilencvenes évek legelején, amikor én kezdtem, még az egyetemen is jellemző volt, akkor még épp voltak csoportok. Voltak rendezvények (Mikulás, farsang, vetélkedő), ahol összejöhettek az egész társaság. Rendeztünk kirándulásokat is, például a cseh alpokba vagy a horvát Plitvicei tavakhoz. A focicsapat is egy fontos közösségépítő intézmény volt. Marton Tibi találta ki a nevét: „NamiÚjság Gondnok Úr”. A név Tóth Györgyre, korábbi gondnokunkra utalt, aki neonzöld köpenyében és helyenként igen nyers modorával a koli jellegzetes figurája volt. A csapat eredetileg ebben az undorító rikító zöld mezben játszott, a logót pedig Röst Gergely, legendás csapatkapitányunk barátnője (mostmár felesége), Flóra rajzolta. Három jó játékosra emlékszem: Nemesi Attila, Röst Gergely és Varga-Orvos Zoltán, a többiekkel kiegészülve hatékony kis csapatot alkottunk.

Élőek voltak a hagyományok?

A kollégiumi hagyományokat különösebben nem ápolta senki, a budapesti Eötvös Collegiumról persze tudtam. 1997 körül lehetett egy kollégiumi találkozónk, ahol volt lehetőség régi szegedi Eötvös-kollégistákkal találkozni. Akkor tudtam meg, hogy szakmám jeles képviselői közül Font Márta történész professzor asszony is a szegedi Eötvös tagja volt.

Mit adott a Kollégium az Ön számára?

Az életem legszebb éveiként tartom számon azt a korszakot, azért is, mert minden csak nehezebb lett utána. Élesen nem vált el számomra az Eötvös és az egyetem. A Kollégium önmagában erős szellemi műhelyül nem szolgált, például nemigen voltak itt hasonló korszakkal vagy témával foglalkozó történészek. Ugyanakkor biztosította a nyugodt hátteret a munkához, fejlődéshez. Szegedet elhagyva több évig szabadúszóként dolgoztam, most pedig Budapesten a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontban dolgozom történészként. Jól érzem magam itt, az intézmény tudományos részlegét erősítem. Ha minden jól megy, idén védem meg doktori disszertációmát Szegeden.

*Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2010-ben Budapesten
Szerkesztette: Nagyllás János*